Λαογραφία

Ζώντα μνημεία Θράκης

γραφὲν διὰ τὸν Ζωγράφειον ἀγῶνα. 1894.

Ἀδριανουπόλεως.

Ἀλλ' ἤδη καταλείπωμεν τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ περαιούμενοι εἰς τὴν Θρᾴκην ἀνέλθωμεν εἰς τὰ μεσογειότερα, ὅπως ἀκούσωμεν τὰ τρία δημώδη παραμύθια κατὰ τὴν προφορὰν καὶ τὸ ὕφος τῶν ἐν Ἀδριανουπόλει ὁμογενῶν ἡμῶν. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο, φέρον ἀριθ. πρωτοκόλλου 294, ὀφείλομεν εἰς τὸν [illegible] φέρουσι καὶ προσφέρουσι τοῦ Ζωγραφείου ἀγωνίσματος μεταφροντα Γεώργιον Κωνσταντ[illegible] ημοδιδάσκαλον. Ὁ συγ[illegible] ὅτι ἐκ τοῦ [illegible] τοῦ φρονοῦ συνῆξε ταῦτα ὅτι ἠδύνατο προσθεῖναι καὶ προσαρμοσθῇ εἰς τὰ τρία ταῦτα παραμύθια, προσπαθήσας νὰ προσαρμόσῃ [illegible] φυσικὴν καὶ ἀφελῆ τὴν αὐτῶν καὶ ἀπλῆν ἀφήγησιν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀντίληψιν, τὰ [illegible] λεγόμενα μνημεῖα δέον νὰ μὴ ζωγραφῶνται, ἀλλὰ μόνον νὰ φωτογραφῶνται εὐθὺς ἀπὸ τοῦ λαϊκοῦ στόματος· δι' ὃ καὶ προτρεπόμεθα τὸν φιλότιμον συγγραφέα καὶ ἐνθουσιώδη τὴν ἡμετέραν παραίνεσιν ἐν μελλούσαις αὐτοῦ συλλογαῖς. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε τὰ τρία ταῦτα παραμύθια ἐπιγραφόμενα Ἡ κοτού, φασούλι καὶ γιόκας. Τοῦ Γεω-

Σελ. 105

βαντζίκι ὁ παρών, τῆς μυστικῆς γλώσσης, ἀνέρχουσιν
ἱκανὸν καὶ φθογγολογικὸν καὶ διαλεκτικὸν τοιοῦτον,
ἀλλ' ἀτελέστατον ἑρμηνευόμενον ὑπὸ τοῦ συλλογέως, περι-
λαβόντος ἐν πεντήκοντα περίπου σελίσι 341 λέξεις,
κοινοτάτας τὰς πλείστας. Αἱ περιεργότεραι αὐτῶν
εἶναι αἱ ἑξῆς: μπρούσιου σημαίνει τὸ ἡμερομίσθιον
ἔντι ἔλοι γίνεται, σομβαίνει· ἀστόγκα σημαίνει
ἐγκομόρνησα· ἀνηπερουσια σημαίνει ἀναίδειαν, γί
τὰ λοιπά. Ἐν δὲ τῇ φράσει «γά ... καὶ σπιώση» τὸ
λαθ' τοῦτο ἰσοδυναμεῖ ... ἀλλ' ἐπὶ τῆς ...
ζευκείας δὲν ἔ... τὸ παλαιὸν γανδά-
κιν. Καὶ ἡ ὅλη αὐτὴ ... λαμβάνει μό-
νον τὸ ἥμισυ μέρος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ζώντα μνημεία Θράκης

Σελίδα 9ου Ζωγραφείου ἀγῶνα. 1894.

Ἀδριανούπολις

Ελ. Φ. Σκυλίτσης
Περιοδικά
Τ. ΚΕ'. Σελ. 161.

...Ἀλλ' ἤδη καταλίπωμεν τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ περαιούμενοι εἰς τὴν Θράκην ἀνέλθωμεν εἰς τὰ μεσογειότερα, ὅπως ἀκούσωμεν τὰ τρία δημώδη παραμύθια κατὰ τὴν προφορὰν καὶ τὰ ἔθος τῶν ἐν Ἀδριανουπόλει ὁμογενῶν ἡμῶν. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο, φέρον ἀριθ. πρωτοκόλλου 299, ὀφείλομεν εἰς τὸν καὶ φέρουσι καὶ προσφέρουσι τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος μετασχόντα Γεώργιον Κωνσταντινίδην δημοδιδάσκαλον. Ὁ συλλογεὺς λέγει ὅτι ἐκ τοῦ γλωσσικοῦ πλούτου συνήλεξε πᾶν ὅτι ἠδύνατο προσευρεῖν καὶ προσαρμοσθῇ εἰς τὰ τρία ταῦτα παραμύθια, προσπαθήσας νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὴν φυσικὴν καὶ ἀφελῆ τῶν ἁπλοϊκῶν καὶ ἀγραμμάτων ἀφήγησιν. Ἀλλά, κατὰ τὴν ἡμετέραν ἐπιτροπήν, τὰ περισυλλεγόμενα μνημεῖα δέον νὰ μὴ ζωγραφῶνται, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ φωτογραφῶνται εὐθὺς ἀπὸ τοῦ λαϊκοῦ στόματος· δι' ὃ καὶ προτρεπόμεθα τὸν φιλότιμον συλλογέα νὰ ἐνθυμηθῇ τὴν ἡμετέραν παραίνεσιν ἐν μελλούσαις αὐτοῦ συλλογαῖς. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε τὰ τρία ταῦτα παραμύθια ἐπιγραφόμενα Ἀλεπού, ψαρᾶς καὶ λύκος. Τοῦ Γιου-

Σελ. 105 βαντζία ὁ παρά, τῆς γυναικὸς ἀλαιώ; ἐνέχουσιν ἱκανὸν καὶ φθογγολογικὸν καὶ διαλεκτικὸν τοιοῦτον, ἀλλ' ἀνεπαρκῶς ἑρμηνευόμενον ὑπὸ τοῦ συλλογέως, περιλαβόντος ἐν πεντήκοντα περίπου σελίσι 314 λέξεις, κοινοτάτας τὰς πλείστας. Αἱ περιεργότεραι αὐτῶν εἶναι αἱ ἑξῆς: μπρούσιου σημαίνει τὸ ἡμερομίσθιον· ἔνιτι δῆλοι γίνεται, συμβαίνει· ἀστόησα σημαίνει ἐλησμόνησα· ἀληστρουπηλιά σημαίνει ἀναίδειαν καὶ τὰ λοιπά. Ἐν δὲ τῇ φράσει «νὰ μὴ καὶ σηκώσῃς τὸ λαδ' τοῦτο» ἰσοδυναμεῖ τὸ λάχῃ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ δὲν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ παλαιὸν λανθάνειν. Καὶ ἡ συλλογὴ αὐτὴ ἡ θρακικὴ λαμβάνει μόνον τὸ ἥμισυ μέρος.

S ꝫ